

Cari denge Kasım'da 2,7 milyar USD ile beklentilerin üzerinde açık verdi.

12 aylık birikimli cari açık 50,9 milyar USD'den 49,6 milyar USD'ye (GSYH oranı %-4,6) iyileşti.

Cari denge Kasım ayında 2,7 milyar USD açık verdi (Beklenti: -1,6 milyar USD). 12 aylık birikimli cari açık 50,9 milyar Dolar'dan (%4,7) 49,6 milyar Dolar'a (%-4,6) hafif iyileşti. 49,6 milyar Dolarlık yıllıklandırılmış cari açığın; -54,4 milyar Dolar'ı net enerji ithalatından, -27,2 milyar Dolar'ı net altın ithalatından kaynaklandı. Net altın ithalatı gerilemeye devam ederek 1,2 milyar USD ile son 7 ayın en düşük seviyesinde gerçekleşti. Altın ve enerji hariç bakıldığında cari denge yıllıklandırılmış olarak 32 milyar Dolar fazla verdi.

Turizm gelirlerindeki azalma cari açığın beklentilerin üzerinde gelmesine neden oldu. Toplam mal ihracatı yıllık %3 artışla 22,4 milyar USD ve mal ithalatı %7 azalışla 26,8 milyar USD oldu. Böylece mal dengesi açığı, yıllık bazda %39 azalarak -4,4 milyar USD oldu. Turizm gelirleri açısından önem arz eden bazı kalemler incelendiğinde; net taşımacılık geliri bir önceki yılın aynı ayına göre %23 azalışla 1,2 milyar USD'ye geriledi. Net seyahat geliri ise %3,7 azalışla 2,3 milyar USD'ye geriledi. Sonuç olarak; 2022 Kasım ayında 3,4 milyar USD fazla veren hizmet dengesi, bu yılın aynı ayında 3,0 milyar USD fazla verdi. Öte yandan birincil gelir kaleminin önemli bir kısmını oluşturan net yatırım gelirinden (kar transferi) çıkış Kasım ayında 1,3 milyar USD'ye yükseldi.

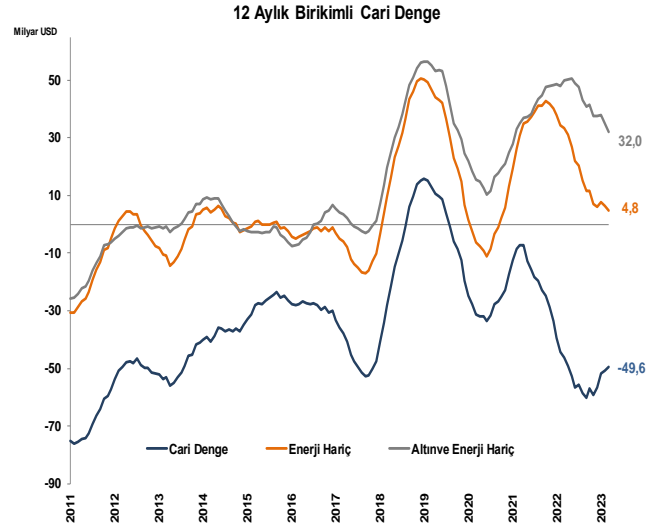
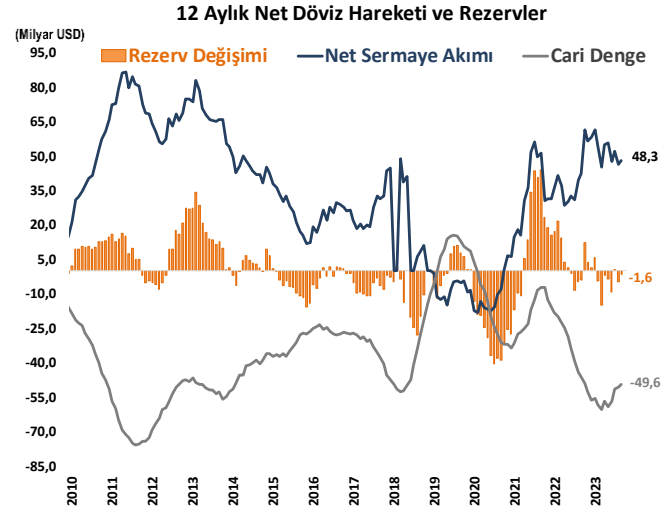
Portföy yatırımlarının ivme kazanmasıyla finansman hesabında 11,4 milyar USD tutarında sermaye girişi kaydedildi. Kasım ayında net doğrudan yatırımlar vasıtasıyla sermaye girişi 0,9 milyar USD seviyesinde gerçekleşirken net gayrimenkul yatırımları 0,3 milyar USD ile doğrudan yatırımlara sınırlı da olsa katkı sağladı. Portföy yatırımları kanalıyla ise 5,4 milyar USD giriş oldu. Portföy yatırımının detaylarına baktığımızda; yabancı yatırımcılar hisse senedi piyasasında 0,8 milyar USD giriş yaparken borçlanma senetlerinden 5,5 milyar USD tutarında net alım yaptı. Bankalar 1,4 milyar USD ve reel sektörün 1,2 milyar USD yurtdışına eurobond ihraç etti.

Diğer yatırımlar kanalıyla Kasım'da 5,1 milyar Dolar sermaye girişi oldu. Yurtiçi bankalar yurtdışındaki muhabir hesaplarındaki efektif ve mevduat varlıklarını 0,2 milyar USD azalttı. Buna karşılık yurtdışı yerleşikler yurt içindeki efektif ve mevduatını 0,6 milyar USD arttırdı. Böylece bankacılık sektörü aracılığıyla 0,8 milyar USD sermaye girişi gözlemlendi. Kredi kullanımında ise bankalar uzun vadede 5,3 milyar USD kredi kullanırken 3,6 milyar USD kredi geri ödemesi gerçekleştirdi. Kısa vadede de bankalar nette 2,2 milyar USD kaynak temin etti. Böylece bankalar nette 4,0 milyar USD kredi kullanıcısı oldu. Bankaların uzun vadeli dış borç yenileme oranı yıllık %149 oldu (önceki ay %120). Reel sektör ise bu ay nette kısa vadede 82 milyon USD kredi borçlanırken uzun vadede 133 milyon USD kredi ödedi.

Net hata ve noksan kalemi kaynaklı 2,0 milyar USD çıkış oldu. Resmi rezervler Kasım'da yükseliş trendini sürdürerek 6,7 milyar USD oldu. Böylece son 4 ayda resmi rezervler 27,0 milyar USD artış kaydetti.

Cari açığın önümüzdeki aylarda daralmaya devam edeceğini düşünüyoruz. Ticaret Bakanlığı'nın açıkladığı öncü verilere göre ihracat Aralık ayında yıllık %0,4 yükselerek 23,0 milyar USD ve ithalat %10,7 azalışla 29,1 milyar USD oldu. Böylece dış ticaret açığı %37,1 düşüyle 6,1 milyar dolara indi. Ticaret açığındaki daralmaya bağlı olarak yıllıklandırılmış cari açığın Aralık ayında daralmaya devam edeceğini düşünüyoruz. Mevcut durumda 49,6 milyar USD olan yıllıklandırılmış açığın, 2023 yılını 42,5 milyar dolar olan OVP hedefinin bir miktar üzerinde bitirmesi muhtemel görünüyor. Öte yandan yakın gelecekte FED ve ECB'nin faiz indirimlerine başlayacak olmasının getireceği olumlu hava cari açığın finansmanını kolaylaştırabilir.

Milyar USD	Aylık		Yılbaşından Buyana		12-Aylık Toplam	
	Kasım 23	Kasım 22	Kasım 23	Kasım 22	Kasım 23	Ekim 23
Cari İşlemler Hesabı	-2,7	-4,0	-43,6	-43,1	-49,6	-50,9
Mal Dengesi	-4,4	-7,2	-81,8	-81,5	-89,9	-92,6
Hizmetler Dengesi	3,0	3,4	48,9	47,3	51,3	51,7
Yolcu ve Seyahat	3,6	3,7	57,2	50,1	60,1	60,1
Gelir Dengesi	-1,3	-0,3	-10,7	-8,8	-11,0	-10,0
Finans Hesapları	11,4	5,4	49,8	28,3	57,1	51,1
Doğrudan Yatırımlar	0,9	0,9	4,0	8,2	4,5	4,4
Portföy Yatırımlar	5,4	0,5	6,6	-14,4	7,4	2,6
Hisse Senedi	0,8	0,3	0,2	-3,5	-0,4	-0,9
Tahvil	5,5	0,6	9,8	-6,3	11,1	6,2
Net Varlık Edinimi	-0,9	-0,3	-3,4	-4,6	-3,3	-2,7
Diğer Yatırımlar	5,1	4,0	39,2	34,4	45,2	44,0
Merkez Bankası	0,0	0,0	13,5	7,3	13,5	13,4
Genel Hükümet	0,1	-0,1	-0,2	0,3	0,6	0,4
Bankalar	4,9	5,4	18,1	15,7	23,9	24,3
Banka Dışı Sektörler	0,2	-1,3	7,7	11,0	7,1	5,7
Net Hata Noksan	-2,0	2,2	-10,0	24,7	-8,8	-4,6
TCMB Rezerv Değişimi	6,7	3,6	-4,0	9,9	-1,6	-4,7

Ekonomik Araştırmalar Bölümü

arastirma@halkbank.com.tr

Muharrem BAYKARA	0216 503 5394
Cihangir DİNÇER	0216 503 5826
İzel PATLAR	0216 503 3826
Batuhan KORKMAZ	0216 503 8168

UYARI: Türkiye Halk Bankası A.Ş., bilgilendirme amacıyla sunulan bu yayının hazırlanmasında gerekli özen ve dikkat gösterilmesine rağmen oluşabilecek hata ve eksikliklerden ve yayının ticari amaçlı kullanımından doğabilecek zararlardan sorumlu tutulamaz. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler genel niteliktedir. Sunulan bilgi, görüş ve veriler herhangi bir yatırım aracını alım veya satım önerisi olarak kabul edilemez. Bu tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize de uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir. Yatırım danışmanlığı hizmeti; aracı kurumlar, portföy yönetim şirketleri, mevduat kabul etmeyen bankalar ile müşteri arasında imzalanacak yatırım danışmanlığı sözleşmesi çerçevesinde sunulmaktadır.